

Historia

Nieco historii Szczyrku

Dla porządku zapytajmy najpierw jak było dawniej? Jakie są Szczyrku korzenie? Otóż dawno, dawno temu nikt w Szczyrku nie dumiał o tym, że strome, zacienione stoki można wykorzystać inaczej niż poddając je karczunkowi, uprawiając na nich ziemię czy wypasając owce i bydło.

Być może dywagowano skąd wzięła się nazwa [Szczyrk](#), co do pochodzenia której i dziś trwają spory. Jedni wywodzą ją od *szczyrkania* czyli dźwięku wydawanego przez dzwoneczki zawieszane na szyjach zwierząt, inni potwierdzając opinię kronikarza ziemi żywieckiej Andrzeja Komonieckiego (1658-1729) uważają, że owszem powstała ona od *szczyrkania*, ale oznaczającego szmer górskiego potoku, jeszcze inni są zdania, że nazwa miejscowości pochodzi od słowa *szczerk*, jakim określano rozległe kamieńce w dolinach rzek.

Pierwszą z wymienionych hipotez można by wiązać z faktem, że tutejsza ludność uległa wpływowi koczowniczych, zajmujących się pasterstwem Wołochów przybyłych tu z Bałkanów w XV i XVI w. Stąd np. w pieczęciach samego Szczyrku i przyłączonego do niego w 1928 r. Salmopola pojawiają się symbole nawiązujące do pasterstwa. Pierwsza z pieczęci ukazuje otoczony gałązkami gliniany garnuszek (na mleko), a nad nim słońce, druga przedstawia grającego na trombiecie pasterza, przed którym biegnie pies, za nim zaś widać kozła.

Każdy gospodarz otrzymywał *zarębek* czyli ziemię od potoku Żylica na południowych - nasłonecznionych stokach i północnych - zacienionych, gdzie w wielkim trudzie usiłował zajmować się uprawą roli. W 1618 r. [Szczyrk](#) wszedł w zasięg granic państwa łodygowickiego powstałego na skutek podziału ziemi żywieckiej na odrębne dominia magnackie. W 1772 r. r. znalazł się z całym państwem łodygowickim pod zaborem austriackim.

Jego rozwój jako miejscowości turystycznej rozpoczął się dopiero w latach międzywojennych, kiedy nastąpił gwałtowny rozkwit przemysłu w Bielsku i Białej. Bogaci śląscy i małopolscy fabrykanci znaleźli w Szczyrku dogodne miejsce wypoczynku i pobudowali w nim pierwsze pensjonaty. W międzyczasie zaczęto organizować w miejscowości pierwsze wycieczki narciarskie, na jakich punkcie świat oszałał już pod koniec XIX w., po publikacji książki badacza polarnego, oceanografa i przyrodnika Fridtjofa Nansena opisującego swą podróż na Grenlandię, w czasie której wykorzystał objawione w ten sposób dla świata narty.

W 1924 r. wybudowano na Skrzycznem pierwsze schronisko, w miejscowości zaczęły powstawać wille, pensjonaty, prywatne kwatery. Dziesięć lat później poprowadzono z Bielska stałą komunikację autobusową. Na kontynuację zmian ukierunkowanych na uczynienie Szczyrku popularnym letniskiem trzeba było jednak poczekać do zakończenia drugiej wojny światowej. W latach 50 i 60 XX w. powstało tu wiele branżowych domów wypoczynkowych, związanych głównie z resortem górnictwa, powołano beskidzki oddział Centralnego Ośrodka Sportu, wybudowano kolej linową na Skrzyczne, zorganizowano pierwszy Tydzień Kultury Beskidzkiej. Z czasem istniejące już budynki unowocześniono, bazę noclegową rozbudowano i otoczono wysokiej klasy zapleczem rekreacyjno-usługowym. Kulturowaniem miejscowych tradycji folklorystycznych zajął się szereg powołanych w tym celu zespołów tworzonych przez dzieci, młodzież i dorosłych.

Wszystko to stało się na tyle, na ile pozwoliła geografia Szczyrku oraz wyobraźnia, inwencja twórcza i umiejętność współdziałania jego miłośników i mieszkańców, których dzieliło np. wyznanie. [Szczyrk](#) pozostawał osadą zamieszkiwaną głównie przez katolików, natomiast przyłączony do niego Salmopol stanowił kolonię, w której większość mieszkańców to ewangelicy.